Taal met Sterren

In plaats van een aanpak die zich alleen richt op de doelgroep zelf en waarin het aanbod van taalcursussen centraal staat, wilde de gemeente het taalbeleid breder trekken en ook andere belanghebbenden bij de aanpak betrekken, zoals de werkgevers. Als werknemers bijvoorbeeld instructies op de werkvloer niet kunnen lezen, komt de veiligheid in het geding. Bovendien kunnen ze dan nauwelijks doorgroeien noch een grotere bijdrage leveren aan het bedrijf. Het boekblik Taal met Sterren bleek een mooie ijsbreker om bij werkgevers binnen te komen en bewustzijn te creëren rond het belang van taal binnen een bedrijf. Met Taal met Sterren kunnen werkgevers de taalvriendelijkheid in hun organisatie testen en hebben zij ook handvatten om deze te verbeteren.

De Gemeente Rotterdam stelde onlangs een Beleidskader Taalspiraal 2019-2022 vast. Hierin is het volgende opgenomen.

Urgentie

In Rotterdam is 21 procent van de beroepsbevolking laaggeletterd. Dat is bijna tweemaal zo hoog als het landelijk gemiddelde en zijn circa 90.000 mensen. Rotterdam heeft met ingang van de huidige collegeperiode – als eerste stad in Nederland – een aparte wethouder met het thema ‘taal’ in haar portefeuille. Dat zegt iets over de urgentie die wordt gevoeld.

Doelen

In deze collegeperiode wil Rotterdam dat 19.000 mensen deelnemen aan een formeel of non-formeel taaltraject, bijna 7000 meer dan in de vorige periode.
De gemeente streeft ernaar dat minimaal 80 procent van de deelnemers het taaltraject succesvol afrondt en dat 80 procent het ook positief waardeert.
De stad streeft ernaar dat minimaal 50 procent van de Rotterdamse netwerkpartners gericht actie gaat ondernemen om de taalbeheersing van laaggeletterden binnen hun organisatie te verbeteren.

Aanpak

Om te onderzoeken hoe werkgevers het beste bereikt en erbij betrokken konden worden, liet de gemeente de organisatie Yes we care een social-marketingonderzoek doen naar taal op de werkvloer. Eén van de conclusies was dat een positieve insteek het beste werkt om werkgevers te interesseren, bijvoorbeeld door te spreken van ‘taalvriendelijkheid’ in plaats van ‘laaggeletterdheid’. Verder bleek dat de directie en hr-afdelingen van veel organisaties denken dat het probleem bij hen niet bestaat of wel meevalt. Dichter bij de werkvloer signaleren productieleiders en andere direct leidinggevenden vaak wel dat werknemers problemen met taal hebben, maar zij weten niet goed bij wie ze dit moeten aankaarten en wat ze er concreet aan kunnen doen.

Bewustwording werd een belangrijk doel en door ludieke acties in de Week van de Alfabetisering is de afgelopen jaren een groot aantal bedrijven bereikt. Zo zijn in het begin met vier auto’s bedrijventerreinen bezocht om taalboxen uit te delen, en zo de resultaten van het onderzoek onder de aandacht te brengen. In de taalboxen zaten spraakwater, leesvoer (de factsheet over het onderzoek) en kletskoppen.

Later werd het idee van recepten in een boekblik geboren. Hiermee kunnen bedrijven de taalvriendelijkheid binnen hun organisatie testen, zowel vanuit het perspectief van de werknemers als van de klanten. Taal met Sterren bestaat uit een blik in de vorm van een boek, met daarin een aantal kaarten met een recept voor een taalvriendelijkere organisatie. Belangrijke ingrediënten, zoals aandacht, herkenning, communicatie, openheid en ook borging, komen uitgebreid aan bod. Hoe taalvriendelijk is uw bedrijf? Wat gaat er goed? Op welk gebied liggen er nog kansen?

De boekblikken zijn opnieuw verspreid onder bedrijven, ditmaal met een oude schoolbus. Meer formeel werd deze organisatiescan gepresenteerd tijdens het Ondernemersontbijt in de bibliotheek, in aanwezigheid van burgemeester Aboutaleb, die het ontbijt gebruikt om het contact met ondernemers in de stad te onderhouden.

Opbrengsten

- Inmiddels is een flink aantal bedrijven met Taal met Sterren bereikt, waaronder enkele grote werkgevers, zoals Verstegen. Naar aanleiding van de organisatiescan zijn vele met het thema ‘taal’ aan de slag gegaan.
- De eerste versie van Taal met Sterren heeft de gemeente Rotterdam ontwikkeld en gebruikt. Later is samen met Stichting Lezen & Schrijven een nieuwe versie tot stand gekomen, waarmee nu ook werkgevers buiten Rotterdam kunnen worden bereikt.

Succesfactoren

- Doordat het boekblik heel concreet is, een positieve insteek heeft en meteen uitnodigt om ermee te werken, is het een krachtig hulpmiddel om bedrijven te benaderen en te ondersteunen bij het creëren van bewustzijn en stappen zetten richting een taalvriendelijker organisatie.
- Dankzij ludieke acties in de Week van de Alfabetisering en de lancering tijdens het Ondernemersontbijt konden veel bedrijven in één klap kennismaken met het onderwerp ‘taal op de werkvloer’ en de organisatiescan middels het boekblik.

> "Taal is onze deur. Alles en iedereen kan door die deur naar binnen.
>
> *– Derek Otte, stadsdichter Rotterdam 2017 en 2018*

Toekomst

In het nieuwe beleidskader Taalspiraal 2019-2022 zijn werkgevers nog steeds een belangrijke pijler in het beleid. Ook ziet de gemeente een belangrijke rol weggelegd voor bijvoorbeeld zorgaanbieders en andere maatschappelijke partners. Ook hiervoor is het boekblik een waardevol instrument en hulpmiddel om bewustzijn bij deze instellingen te vergroten en hen concrete handvatten te bieden voor het taalvriendelijker maken van hun organisatie.